

Historia muzyki

1. Ogólna informacja o zdających

Egzamin maturalny z historii muzyki pisało 103 abiturientów (0,29% ogółu osób przystępujących do matury)¹. Zdecydowana większość z nich uczyła się w liceach ogólnokształcących (tj. 102 osoby).

Wykres 1. Zdający maturę z historii muzyki a typ szkoły

Spośród zdających historię muzyki większość (65 abiturientów liceów ogólnokształcących) wybrało egzamin na poziomie podstawowym. Na poziomie rozszerzonym historię muzyki zdawało 38 osób².

2. Opis arkuszy egzaminacyjnych

Arkusze egzaminacyjne z historii muzyki zostały opracowane na dwóch poziomach:

- podstawowym – *Arkusz I* (MHM-P1A1P-052),
- rozszerzonym – *Arkusz II* (MHM-R1A1P-052).

Arkusz I zawierał 30 zadań, w tym 21 otwartych i 9 zamkniętych. Do arkusza dołączono płytę CD z przykładami dźwiękowymi stanowiącymi materiał źródłowy trzech zadań. Zadania *Arkusza I* sprawdzały wiadomości i umiejętności określone w standardach wymagań egzaminacyjnych dla poziomu podstawowego. Egzamin na tym poziomie trwał 120 minut.

Arkusz II składał się z dwóch części (analitycznej i syntetycznej), sprawdzających wiedzę i umiejętności opisane standardami wymagań egzaminacyjnych dla poziomu rozszerzonego. Także i do tego arkusza dołączono płytę CD z przykładami dźwiękowymi oraz, dodatkowo, przykłady nutowe. Część analityczna arkusza zawierała pięć zadań, których rozwiązanie wymagało analizy przykładów muzycznych i nutowych. Część syntetyczna polegała na napisaniu krótkiego wypracowania na jeden z dwóch tematów. Maturzyści na wypełnienie tego arkusza mieli do dyspozycji 150 minut.

¹ Średnie wyniki dla całości populacji (zdających historię muzyki jako przedmiot obowiązkowy i jako dodatkowy) wyniosły: na poziomie podstawowym 66,4% punktów (zdający uzyskiwali wyniki w przedziale od 20 do 93% punktów), na poziomie rozszerzonym 61,16% punktów (zdający uzyskiwali wyniki w przedziale od 22 do 96% punktów).

² 37 abiturientów liceów ogólnokształcących i 1 – liceum profilowanego.

Zdający mógł maksymalnie uzyskać 100 punktów z poziomu podstawowego i 50 punktów z poziomu rozszerzonego. Wyniki egzaminu zostały przeliczone na procenty punktów i w takiej postaci znajdują się na świadectwach dojrzałości.

3. Wyniki egzaminu ogółu zdających

Abiturienti liceów ogólnokształcących zdający historię muzyki na poziomie podstawowym (przystępujący do egzaminu obowiązkowego i do dodatkowego) uzyskali łącznie średni wynik równy 66,33% punktów. Oznacza to, iż *Arkusz I* okazał się dla nich *umiarkowanie trudny*. Za rozwiązanie zadań z *Arkusza I* maturzyści z liceów ogólnokształcących uzyskali, zbliżony do poprzedniego, średni wynik 61,57% punktów, co oznacza, że zadania tego arkusza były także dla nich *umiarkowanie trudne*.

4. Wyniki egzaminu z przedmiotu obowiązkowego

96 osób spośród wszystkich zdających historię muzyki (93,2%) wybrało ten przedmiot jako obowiązkowy. Do egzaminu na poziomie rozszerzonym przystąpiło 31 z nich.

Tabela 1. Abiturienti zdający historię muzyki jako przedmiot obowiązkowy

		Liczba abiturientów		Procent abiturientów
Wybrało historię muzyki na poziomie podstawowym	Liceum ogólnokształcące	65	65	67,71%
	Liceum profilowane	0		
Wybrało historię muzyki na poziomie rozszerzonym	Liceum ogólnokształcące	30	31	32,29%
	Liceum profilowane	1		

Tabela 2. Statystyczny opis wyników egzaminu z przedmiotu obowiązkowego

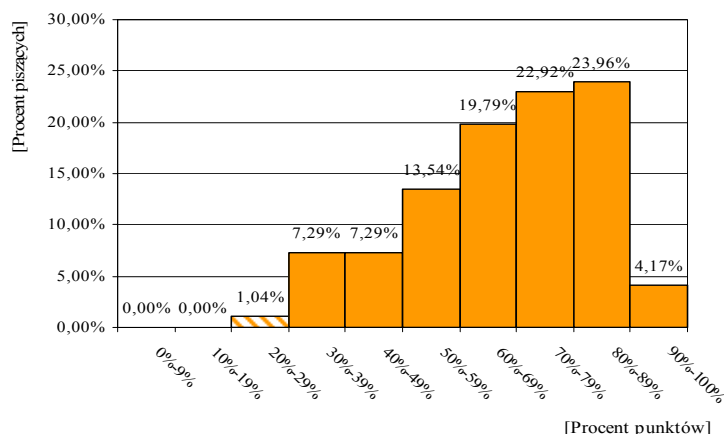
	Poziom podstawowy (% punktów)
Wynik środkowy (mediana – Me)	70
Wynik średni (średnia arytmetyczna – M)	67,23
Odchylenie standardowe	16,24

Statystyczny zdający otrzymał 67,23% punktów możliwych do uzyskania, co oznacza, że zadania z poziomu podstawowego były *umiarkowanie trudne*. Rozkład wyników jest przesunięty w kierunku wyników wyższych.

Wartość mediany wskazuje, że co najmniej połowa zdających³ uzyskała 70 lub więcej procent punktów. Maturzyści najczęściej uzyskiwali 80% punktów (modalna). Najwyższy wynik (93% punktów) osiągnęła 1 osoba, najniższy (20% punktów) – również 1.

³ Dokładnie 51%.

Wykres 2. Rozkład wyników na poziomie podstawowym dla zdających historię muzyki jako przedmiot obowiązkowy

Warunkiem zdania egzaminu z historii muzyki było uzyskanie co najmniej 30% punktów możliwych do zdobycia na poziomie podstawowym. Wymagany procent punktów uzyskało 99% zdających⁴.

Wskaźnik łatwości poziomu rozszerzonego wyniósł 0,63. Najwyższy wynik (96% punktów) osiągnął 1 zdający, a najniższy (26% punktów) – także 1.

5. Wyniki egzaminu z przedmiotu dodatkowego

Historia muzyki jako przedmiot dodatkowy zdawana była przez 7 abiturientów liceów ogólnokształcących (6,8% przystępujących do egzaminu z tego przedmiotu).

Wskaźnik łatwości egzaminu na poziomie podstawowym wyniósł 0,55, a na poziomie rozszerzonym – 0,52⁵. Dla zdających historię muzyki jako przedmiot dodatkowy, zestawy zadań egzaminacyjnych na obydwu poziomach były *umiarkowanie trudne*. Na poziomie podstawowym osiągnano wyniki od 25 do 92% punktów, a na poziomie rozszerzonym od 22 do 90% punktów.

6. Wyniki egzaminu za zadania

Poniżej w tabeli przedstawiamy łatwość zadań dla zdających na poziomie podstawowym i rozszerzonym.

Tabela 3. Łatwość zadań *Arkusza I*

Numer zadania	Standard	Zakres treści ze standardu	Sprawdzana czynność Zdający:	Wskaźnik łatwości	Typ zadania	Liczba punktów
1.	I	I.1.b	zna system dźwiękowy średniowiecza w odniesieniu do utworu (pieśń „Bogurodzica”); wykazuje się znajomością polskiego odpowiednika łacińskiej nazwy: „patrium carmen”	0,55	KO	2
2.	I	I.1.a, b	zna terminy z zakresu elementów muzycznych i sposobów porządkowania materiału dźwiękowego; potrafi utworzyć antonimy do następujących terminów i pojęć: staccato, konsonans, chromatyka, polifonia	0,62	KO	2

⁴ Egzaminu maturalnego z historii muzyki nie zdała 1 osoba.

⁵ Zdający historię muzyki jako przedmiot dodatkowy uzyskali średni wynik: na poziomie podstawowym – 55% punktów, na poziomie rozszerzonym – 51,71% punktów.

3.	I	I.1.e	zna terminologię związaną z funkcją muzyki w kulturze starożytnej Grecji	0,74	KO	1
4.	I	I.1.e	zna gatunki muzyczne średniowiecza	1	WW	1
5.	I	I.1.e I.2	wykazuje się znajomością ugrupowań średniowiecznych muzyków – poetów – śpiewaków	0,63	L	4
6. ☞	II	II.1.b II.2.a	umie określić na podstawie wysłuchanego fragmentu kompozycji muzycznej rodzaj faktury (z uwzględnieniem obsady wykonawczej) oraz formę lub gatunek utworu; potrafi podać nazwę zjazdu biskupów, na którym rozpatrywano kwestie muzyki kościelnej	0,61	KO	3
7.	I	I.4.b	wykazuje się znajomością chronologii szkół kompozytorskich i ugrupowań artystycznych (średniowiecze, barok, klasycyzm, neoromantyzm, XX wiek)	0,78	WW	1
8.	I	I.2	zna tendencje w rozwoju twórczości symfonicznej w XIX wieku (od H.Berlioz do G.Mahlera)	0,31	WW	1
9.	I	I.1.b	określa rodzaje zapisu muzycznego z następujących epok: renesans, klasycyzm, XX wiek	0,55	KO	3
10.	I	I.4.a	zna ramy czasowe baroku w muzyce; potrafi uzasadnić umowny początek i koniec tej epoki	0,73	KO	5
11.	I	I.2 I.4.d	zna gatunki twórczości operowej W.A. Mozarta	0,57	D	1
12.	II	II.1.b, II.2c	wykazuje się znajomością przemian stylistycznych w twórczości symfonicznej J. Haydna	0,37	KO	6
13.	I	I.1.f I.4.e	zna instrumentarium charakterystyczne dla muzyki przełomu średniowiecza i renesansu	0,61	KO	2
14.	II	II.1.a, b II.2.c	umie scharakteryzować nowatorstwo warsztatu kompozytorskiego L. van Beethovena; potrafi wskazać przynajmniej cztery dzieła będące egzemplifikacją owego nowatorstwa.	0,78	RO	10
15.	I	I.2	zna twórczość polskich kompozytorów epoki renesansu	0,18	D	1
16.	I	I.1.e I.4.d	potrafi analizować informacje dotyczące dwóch typów chorału: gregoriańskiego i protestanckiego	0,86	KO	2
17.	I	I.1.e	zna formy i gatunki powstałe w okresie baroku	0,80	WW	1
18.	II	II.1.a	umie uzasadnić ważność dzieł muzycznych powstałych w XIX w. (F. Schubert, H. Berlioz, C. M. Weber, R. Wagner); zna dzieła i kompozytorów	0,72	KO	8
19.	I	I.1.f	wykazuje się znajomością instrumentarium starożytnej Grecji	0,86	KO	1
20. ☞	I	I.3.b, I.4.e	umie, po przesłuchaniu fragmentu nagrania, określić technikę kompozytorską, typ koncertu oraz rolę klawesynu w V Koncercie Brandenburskim J.S. Bacha	0,67	KO	4
21.	III	III.2	zna nazwiska poetów, których wiersze umuzyczniane były przez następujących twórców pieśni: F. Schubert, R. Schumann, S. Moniuszko, M. Karłowicz, K. Szymanowski	0,48	WW	2
22.	III	III.2	potrafi uzasadnić znaczenie podanych w zadaniu faktów w historii muzyki polskiej i kultury muzycznej w Polsce w I połowie XX wieku; zna twórczość kompozytorów polskich I połowy XX wieku, co pozwala na: wskazanie utworu o szczególnym znaczeniu w historii muzyki polskiej oraz poprawną argumentację tegoż wyboru	0,65	KO	5
23.	I (II)	I.4.c, 2	wykazuje się umiejętnością analizowania tekstu źródłowego celem wskazania nazwiska najwybitniejszego lutnika epoki oraz nazwisk kompozytorów muzyki skrzypcowej działających w tym samym czasie	0,62	KO	3
24.	II	II.1.a, b	umie scharakteryzować cechy stylu muzyki F. Chopina; zna gatunki występujące w twórczości tego kompozytora oraz potrafi podać co najmniej trzy utwory ze wskazaniem na ich tonację	0,67	RO	12
25. ☞	III	III.1.a, 1.b	potrafi, na podstawie nagrań fragmentów utworów z różnych epok, przeprowadzić ich analizę celem wskazania techniki	0,52	KO	7

			kompozytorskiej wspólnej dla tych dzieł muzycznych oraz charakterystycznej dlań cechy			
26.	II	II.1.b, 3	umie dokonać analizy zamieszczonych biogramów celem wskazania nazwiska kompozytora oraz techniki najbardziej charakterystycznej dla tego twórcy	0,77	KO	2
27.	I	I.3.a, 4.a	umie określić przynależność zapisów nutowych do stylu muzycznego	0,80	KO	3
28.	I	I.3.a	wykazuje się znajomością pojęcia „neoklasycyzm”	1,00	P/F	3
29.	III	III.2	umie dobrać informację o źródle inspiracji do odpowiedniego dzieła muzycznego (różne epoki)	0,48	WW	1
30.	III	III.2	wykazuje się znajomością ikonografii	0,84	KO	3

Tabela 4. Łatwość zadań *Arkusza II*

Numer zadania	Standard (obszary: I, II, III) poziom rozszerzony	Zakres treści ze standardu	Umiejętność sprawdzana	Wskaźnik łatwości	Typ zadania	Liczba punktów za zadanie
31.	R: II	R: II.1, 2	umie, na podstawie analizy materiałów źródłowych, wykazać współzależności między instrumentacją a programem literackim w muzyce programowej XIX wieku	0,86	KO	3
32.	R: III (R: II)	R: III.1 (R: II.1, 2)	potrafi scharakteryzować instrumentację głównych myśli tematycznych; wykazuje się znajomością instrumentarium orkiestry klasycznej i neoromantycznej; dostrzega oddziaływanie stylu jednego kompozytora na warsztat kompozytorski drugiego (R. Strauss – K. Szymanowski)	0,69	KO	5
33.	R: III (R: II)	R: III.1 (R: II.2, 3)	wykazuje się umiejętnością scharakteryzowania kolorystycznych rozwiązań w kształtowaniu struktur brzmieniowych; potrafi dokonać analizy środków dynamicznych i artykulacyjnych użytych na potrzeby instrumentacji; orientuje się w powiązaniach muzyki Debussy'ego z prądami artystycznymi przełomu wieków (impresjonizm w malarstwie, symbolizm w poezji); zna autora eklogi <i>Popołudnie fauna</i>	0,58	KO	4
34.	R: III	R: III.1	umie, na podstawie analizy nagrania i partytury, określić styl muzyczny kompozycji i jego formę oraz wskazać na środki instrumentacyjne służące uwydatnieniu konstrukcji formy	0,57	KO	4
35.	R: II	R: II.2, 3	umie scharakteryzować technikę sonorystyczną K. Pendereckiego, wskazując na odkrywcze pomysły w zakresie barw dźwiękowych i operowania materiałem dźwiękowym	0,87	KO	4
36.	R: III	R: III.1 R: III.2	1. zna i stosuje zasady konstruowania wypracowania 2. umie wykorzystywać wnioski z dokonanych uprzednio analiz 3. umie operować właściwą terminologią 4. zna faktografię 5. przedstawia i argumentuje opinię własną i autorów cytowanych wypowiedzi	0,55	RO	30

Tabela 5. Łatwość poszczególnych zadań

Wartość wskaźnika	0 – 0,19	0,20 – 0,49	0,50 – 0,69	0,70 – 0,89	0,90 - 1
Interpretacja	bardzo trudne	trudne	umiarkowanie trudne	łatwe	bardzo łatwe
<i>Arkusz I</i>					
Numery zadań	15	8, 12, 21, 29	1, 2, 5, 6, 9, 11, 13, 20, 22, 23, 24, 25	3, 7, 10, 14, 16, 17, 18, 19, 26, 27, 30	4, 28
<i>Arkusz II</i>					
Numery zadań	-	-	32, 33, 34, 36	31, 35	-

7. Analiza jakościowa zadań

W *Arkuszu I* przeważały zadania *łatwe* (36%) i treści programowe bardzo wyraźnie akcentowane w nauce historii muzyki. Tematyka zadań obejmowała głównie epokę klasycyzmu (17 punktów) i romantyzmu (26 punktów). Zadania otwarte rozszerzonej odpowiedzi dotyczyły twórców najbardziej znanych w dziejach muzyki: Jana Sebastiana Bacha (4 punkty), Józefa Haydna (6 punktów), Ludwiga van Beethovena (10 punktów) i Fryderyka Chopina (12 punktów), co w sumie daje 32 punkty. Ilościowo dominowały zadania przekrojowe oraz zadania dotyczące romantyzmu. Stosunkowo niewiele zadań dotyczyło zagadnień z zakresu muzyki XX wieku (zadania: 22., 26. i 28. – 10 punktów). Nie poruszono w ogóle problematyki muzyki najnowszej. W *Arkuszu I* zadania ze standardu I stanowiły 63,3% wszystkich zadań, a zadania z kolejnych standardów odpowiednio: 20% wszystkich zadań – standard II, 16,6% – standard III.

Arkusz II zawierał 5 zadań analitycznych oraz jedno zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi z dwoma tematami wypracowań (do wyboru). Wszystkie zadania z *Arkusza II* były zadaniami otwartymi i sprawdzały wiedzę oraz umiejętności zdających w zakresie standardów II i III. Dobór materiałów w części analitycznej znakomicie przygotowywał piszących, poprzez szerokie spektrum natury czasowej i terytorialnej prezentowanych kompozycji, a zatem także i prezentowanych postaw twórczych, do zmierzenia się z pierwszym tematem wypracowania. W przypadku propozycji tematu drugiego, zdający w głównej mierze korzystał z wiedzy, którą zdobył w trakcie zajęć szkolnych, a przywołanie kompozycji Krzysztofa Pendereckiego było dla niego źródłem inspiracji.